

законодавства, не дозволяє в повній мірі визнати даний інститут досконалим, про що свідчать статистичні дані.

У зв'язку з цим зазначимо, що пункт 23 перехідних положень КПК України рекомендує Міністерству внутрішніх справ України протягом трьох місяців з дня його опублікування розробити та затвердити положення про порядок застосування електронних засобів контролю. В цьому контексті, звертає на увагу і інше положення ч. 1 ст. 195 КПК України, що стосується обов'язку слідчого або працівника органу внутрішніх справ під розпис роз'яснити підозрюваному, обвинуваченому про наслідки зняття або неправомірного втручання в роботу електронного пристрою з метою ухилення від контролю.

Однак, чинне законодавство України з цього проводу жодної відповідальності не передбачає. Отже, в державі вирішується питання щодо застосування таких засобів контролю, які досить давно та успішно застосовуються в багатьох зарубіжних країнах.

Порядок реалізації певних правообмежень, що встановлені для підозрюваного, обвинуваченого при обранні до них запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту, а також контролю за їх виконанням не може бути врегульовано шляхом внесення змін та доповнень до КПК України.

Ці питання мають бути вирішені в іншій нормативній базі з закріпленням не лише положення забезпечення належного контролю, але і яким чином повинні бути гарантовані права та законні інтереси осіб, до яких буде застосовано досліджувані запобіжний захід.

Крім цього у доктринальних джерелах непевно сформульоване поняття та мета домашнього арешту, не досліджені підстави і умови обрання даного запобіжного заходу, а також не визначено співвідношення понять «обмеження» і «заборона».

Отже, процесуальний порядок обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту, як і інститут запобіжних заходів в цілому, потребують подальшого теоретичного дослідження та удосконалення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України – 1996. – № 30. – С. 141.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : від 13.04.2012 № 4651-VI // *Голос України*. – 19.05.2012. – № 90-91.
3. Кримінальний кодекс України: від 5 квітня 2001 року № 2341-III // *Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 25-№26.
4. Кучинська О. П. Домашній арешт як запобіжний захід в кримінально-процесуальному законодавстві / О. П. Кучинська // *Адвокат*. – 2010. – № 7 (118). – С. 17-19.
5. Безлепкин Б. Т. Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации (постатейный). – 2-е изд., перераб. и доп. / Б. Т. Безлепкин. – М.: Велби, 2003. – 776 с.
6. Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации : от 18.12.2001 [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102073650&intelsearch=%F3%E3%EE%EB%EE%E2%ED%EE%EF%F0%EE%F6%E5%F1%F1%F3%E0%EB%FC%D%FB%E9>
7. Мельников В. Ю. Проблемы применения домашнего ареста как меры пресечения / В. Ю. Мельников // *Журнал российского права*. – 2007. – № 3. – С. 72-82.

ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ СВІТУ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПРАВопОРУШЕНЬ З БОКУ НЕПОВНОЛІТНІХ

Джиба Валерій Володимирович, курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки та внутрішніх військ Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, начальник наукової лабораторії з проблем громадської безпеки навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки та внутрішніх військ Національної академії внутрішніх справ *Галай А. О.*

Нині зростання рівня злочинності є однією з найбільш актуальних проблем нашого суспільства. І як це не парадоксально звучить, подекуди вже не дітей потрібно захищати від злочинців, – вони самі дедалі частіше стають правопорушниками. Справді, частка правопорушень, вчинених підлітками, нині становить 10% від загальної кількості злочинів, знижується вік неповнолітніх правопорушників, зростає кількість тяжких злочинів серед цієї

вікової категорії тощо [1]. Ситуація з піддітковою злочинністю в Україні вимагає впровадження дієвої системи профілактики правопорушень серед неповнолітніх, яка б використовувала справді ефективні методи попередження та передбачала координування зусиль і ресурсів як правоохоронних органів держави, так і громадськості.

З цією метою буде корисним дослідження передового досвіду правоохоронних підрозділів іноземних держав у сфері профілактики дитячої злочинності, з подальшим впровадженням його в практичній діяльності правоохоронних органів України.

Варто відзначити, що відповідно до Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи «Про посередництво в кримінальних справах», «Про медіацію в кримінальних справах» (1999 р.) у багатьох країнах (Великобританія, Австрія, Бельгія, Німеччина, Нідерланди, Польща, Франція, Естонія, Словенія, Чехія та ін.) почалася реалізація ідей і програм відновного правосуддя, у першу чергу, для неповнолітніх. Такий підхід, як «відновне правосуддя», є альтернативою до карального підходу у сфері розв'язання кримінальних ситуацій, більшою мірою за участю неповнолітніх.

Найбільш поширеною формою відновного правосуддя є медіація, або програма примирення – альтернативна форма вирішення конфлікту за участю третьої нейтральної, неупередженої, не зацікавленої в даному конфлікті сторони – медіатора, який сам особисто не приймає рішення, а лише допомагає сторонам дійти згоди щодо спору. Медіація неповнолітніх, яка охоплює елементи реабілітації, відновлення справедливості, як правило, є частиною системи соціальної підтримки та спрямована, в основному, на досягнення виховного ефекту [2].

Спираючись на зарубіжний досвід, слід сказати, що однією з колісок відновного правосуддя стала ювенальна юстиція, у якій поліція, прокурори і судді вбачали новий підхід до злочину і покарання неповнолітніх злочинців як важливого виховного елементу, що сприяє попередженню злочинності. Ювенальна юстиція, що також стала розвиватися у зарубіжних країнах в кінці ХХ ст., – це система державних органів та громадських інституцій, спеціальних юридичних процедур і засобів, соціальних послуг, спрямованих на захист прав дитини, ресоціалізацію неповнолітніх правопорушників та профілактику девіантної та делінквентної поведінки дітей і молоді. З набуттям чинності новим Кримінальним процесуальним кодексом України і в нашій державі мав з'явитися спеціалізований суд – ювенальний, який займатиметься виключно неповнолітніми правопорушниками. Якщо розглядати досвід наших найближчих сусідів, то можна говорити про те, що в багатьох країнах Європи справи про так звані дитячі злочини вже давно розглядають спеціальні ювенальні судді, які вибирають нестандартні покарання для неповнолітніх правопорушників. Адже в більшості випадків діти скоюють злочини неусвідомлено, під впливом старших товаришів і соціуму. Застосування кримінального покарання як найбільш імовірний результат кримінального судочинства – це прямий, але не завжди ефективний спосіб вирішити конкретний кримінально-правовий конфлікт і змінити показники злочинності в державі в цілому, на що здатні превентивні заходи [3].

На мою думку, позитивним прикладом для сучасної української Кримінальної міліції у справах дітей може стати «Служба у справах неповнолітніх міської поліції Цюриха», яка була створена в ще в 1959 році, усвідомивши, що побороти злочинність серед неповнолітніх лише за допомогою каральних методів неможливо. Служба у справах неповнолітніх як підрозділ поліції Цюриха для роботи з неповнолітніми відповідає за навчання та підвищення кваліфікації своїх працівників, є контрольним штабом усіх рапортів та повідомлень стосовно вчинення правопорушень та злочинних дій неповнолітніми, у тому числі порушень законодавства про вживання та торгівлю наркотичними засобами, про володіння й використання зброї, закону про іноземців та окремих частин закону про дорожній рух. Йі завдання, як наголосив доктор Крістоф Хуг – експерт із питань профілактичної роботи з неповнолітніми, охоплюють і репресивні, але головним звичайно залишаються превентивні заходи, а також робота з громадськістю. Працівники Служби спостерігають за місцями зустрічі неповнолітніх, проводять перевірки осіб, бесіди з дітьми, при потребі розшукують неповнолітніх, які пропали безвісти, втекли з дому, проводять круглі столи, створюють робочі групи, беруть участь у міждисциплінарних робочих групах на рівні міста, кантону, конфедерації, співпрацюють із ЗМІ. Тому запозичення міжнародного досвіду,

зокрема досвіду Швейцарії, задля вдосконалення роботи вітчизняної кримінальної міліції у справах дітей є сьогодні позитивним і цінним, а головне - вчасним кроком [4].

Отже, підтверджує світові тенденції і сучасна ситуація із підлітковою злочинністю в Україні, засвідчуючи загострення даної проблеми, що закономірно зумовлює подальший пошук шляхів її вирішення. Ці шляхи, які лежать через розробку певних заходів протидії зазначеному негативному явищу, значною мірою пов'язані з використанням ефективних механізмів управління навчальними закладами для дітей-правопорушників. Саме у цьому контексті варто розумно залучити практичний досвід західних країн, які мають серйозні досягнення стосовно розуміння феномену злочинності неповнолітніх та вирішення проблеми подолання цього явища. Тому, реалізацію окреслених завдань пов'язую із вивченням, осмисленням та подальшим використанням прийнятних для України підходів у роботі відповідних служб та навчальних закладів розвинених країн [5].

Список використаних джерел:

1. Співпраця міліції та громади задля безпеки. - (Благотворна організація «Український Центр Порозуміння»). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bezpekaomad.org.ua/ua/top/about>
2. Боброва О.М. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європейський досвід / Боброва О.М. - К.: Наш час, 2006. - 164 с.
3. А. Радзівіл Введення ювенальної юстиції: за та проти / Радзівіл А. - Закон і бізнес. Законодавча влада. - №26 (1116) 29.06—05.07.2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/33746-vvedennya_yuvenalnogo_pravosuddya_za_proti.html
4. Ю. Кернякевич Як подолати підліткову злочинність? / Кернякевич Ю. - Галицький кореспондент [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gk-press.if.ua/node/5489>
5. Ганна Михайленко Проблема неповнолітніх правопорушників у зарубіжних дослідженнях та розвиток системи спеціалізованих закладів на сході / Михайленко Г. - Наукові конференції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/384>

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА-ЗАХИСНИКА НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Кирдан Богдан Васильович, курсант факультету слідчих навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та кримінальної міліції Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ *Іерусалимов І.О.*

Прийняття Кримінального процесуального кодексу України є суттєвим кроком у розвитку та вдосконаленні системи кримінального судочинства. Це рух у напрямку гуманізації кримінального процесу, оскільки до завдань кримінального провадження відноситься захист людини і громадянина, а також реалізація їх основних прав та свобод передбачених, як Конституцією України так і діючим КПК України [2].

Тому з метою забезпечення державою неухильного дотримання прав людини і громадянина на одержання кваліфікованої правової допомоги в КПК України закріплено правову норму, яка, на думку його розробників, забезпечує реальне право підозрюваного, обвинуваченого, засудженого або виправданого на одержання професійної допомоги від захисника - адвоката.

У відповідності до ч.1 ст.45 КПК України захисником є адвокат, який здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію). Виходячи з тексту цієї статті ми можемо побачити, що законодавець не дає самого визначення «захисника», ні в цій статті, ні в визначенні термінів ст.3 КПК, на відміну від понять «слідчого», «прокурора», «керівника органу досудового розслідування», а тільки визначає вимоги, які до нього висувуються, без вказівки на те, що він є учасником кримінального провадження. При цьому ним може бути лише той адвокат, який внесений до Єдиного реєстру адвокатів та адвокатських утворень. Зазначене вище не відповідає ні вимогам Конституції України, ні рішенням Конституційного суду України № 13-рп/2000 від 16.11.2000р. у справі про вільного вибору захисника [3], де зазначено, що положення ч.1. ст. 59 Конституції України про те, що «кожен є вільним у виборі захисника своїх